

egna bokliga utflykter bland t ex gagauzer, lemker och östfriser svårare.

Skall man ut på resa i Europa så kan man slå upp Karlssons bok för att få idéer. Nog vore det värt några mils avstickare från Autobahn, eller några tågbyten, för att besöka sorberna, ett slaviskt folk mitt i

gamla Östtyskland, eller friserna i norra Nederländerna?

Förhoppningsvis kan Karlssons lilla behändiga bok på drygt 170 sidor så småningom kompletteras med något alleuropeiskt referensverk om folk och kulturer i Europa.

LILLEMOR LINDBERG:

Sin egen lyckas smed

Debatten om flyktingar och invandrare fokuseras nästan alltid på problemen. Alla de som lyckats talas det mera sällan om. Det är därför välkommet att radiojournalisten Gunda Magnusson intervjuat åtta invandrare som startat egna företag i Sverige inom vitt skilda branscher. Många kommer från kapitalistiska länder där det är mera naturligt att äga företag än det länge varit i Sverige. Men de har ofta mötts av attityden att invandrare bara kan arbeta i servicesektorn och därför etablerat sig på helt andra områden är de ursprungligen utbildat sig för.

Gunda Magnusson: **Sin egen lyckas smed.** Timbro 1992

Gemensamt för dem alla är att de kom till Sverige innan den socialistiska omhändertagandefilosofin lyckats genomsyra flyktingpolitiken. De hindrades därför inte att själva försörja sig.

Som en röd tråd genom alla intervjuer går betydelsen av att behärska svenska

språket. Det gäller inte bara att göra sig förstådd utan att ständigt förbättra sina svenskkunskaper så att man till sist behärskar även abstrakta begrepp. En nyttig lärdom för politiker, lärare och tjänstemän som sysslar med invandrarfrågor.

Gunda Magnusson är en god intervjuare och lotsar läsaren genom de olika livsödena på ett mycket medryckande sätt.

Boken innehåller också en faktadel. Att så många olika uppgifter om antalet invandrare i Sverige cirkulerar beror bl a på att det sällan definieras vad en "invandrare" är. Håller man sig till siffran för utrikes födda, så utgör de 8,9 % av befolkningen eller nästan var elfte invånare i Sverige. Men 1989 kom 42 % av alla utrikesfödda från Norden. Den stora förändringen är att bara 8 % av de utlandsfödda kom från länder utom Europa 1970 medan ungefär var tredje gör det nu.

Debatten kring den svenska invandrarpolitiken är ensidig och brister alltför ofta i överblick och balans. Det krävs mer av det slags debattinlägg som Gunda Magnusson presenterar.